

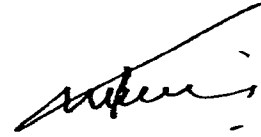

Ali KARAÖBA
Uşak Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma Ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın T.C. Millî Eğitim Bakanı Sayın Yusuf Tekin tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince talep ederim.
30/03/2026

Saygılarımla,

Op. Dr. Ali KARAÖBA
Uşak Milletvekili

Üniversiteler yalnızca akademik bilgi üreten kurumlar değil; bulundukları şehirlerin ekonomik, sosyal ve kültürel potansiyelini toplumsal faydaya dönüştürmesi beklenen kamusal yapılardır. Bu sorumluluğun en önemli başlıklarından biri de engelli ve özel gereksinimli bireylerin eğitime, üretime, istihdama ve sosyal yaşama eşit katılımını sağlayacak çalışmaların geliştirilmesidir. Üniversitelerin yerel kalkınma dinamikleriyle kurduğu ilişki bu nedenle büyük önem taşımaktadır.

Mardin ili; çok katmanlı tarihî mirası, kültür ve inanç turizmi potansiyeli, geleneksel el sanatları, zengin mutfağı ve Mezopotamya ovasına dayanan güçlü tarımsal üretim kapasitesiyle Türkiye'nin en özgün şehirlerinden biridir. Kültür ve Turizm Bakanlığı kaynaklarında Dara Antik Kenti, Deyrulzafaran Manastırı, Mor Gabriel Manastırı, Kasımiye Medresesi ve Midyat gibi çok sayıda tarihî ve kültürel alan öne çıkmakta; Mardin Valiliği açıklamalarında da kentin turizm altyapısının, gastronomi potansiyelinin ve kültürel mirasının geliştirilmesine özel vurgu yapılmaktadır. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın 2025 tarihli Mardin Tarımsal Yatırım Rehberi'nde ise ilin verimli Mezopotamya Ovası'nda yer aldığı, polikültür tarıma uygun olduğu ve GAP sulamasıyla birlikte

tarımsal kapasitesinin daha da güçlendiği belirtilmektedir. Bu özellikler; engelli ve özel gereksinimli bireylerin tarım, turizm, gastronomi, el sanatları ve hizmet sektörlerinde üretime ve istihdama katılımı açısından önemli fırsatlar barındırmaktadır.

Mardin Artuklu Üniversitesi başta olmak üzere şehirdeki yükseköğretim kurumlarının; eğitim, sosyal hizmet, sağlık, turizm, tarım ve tasarım alanlarındaki akademik birikimini engelli ve özel gereksinimli bireylerin yaşam kalitesini artıracak somut projelere dönüştürüp dönüştüremediği kamuoyunda yeterince şeffaf biçimde ortaya konulamamaktadır. Mardin Artuklu Üniversitesi'nde Engelli Öğrenci Birimi bulunduğu, bu birime ilişkin yönergenin yürürlükte olduğu, bazı akademik birimlerde "Engelsiz MYO", "Engelsiz Fakülte", "Engelsiz Enstitü" ve dijital erişilebilirlik uygulamalarına dair bilgiler yayımlandığı görülmektedir. 2023 ve 2024 yılı faaliyet raporları da websitesinde yer almakta, özellikle 2024 raporunda görsel detaylar da yer almaktadır. Ancak bu düzenlemelerin 2020-2026 dönemindeki kapsamı, kısa-orta-uzun vadeli projeler, şehrin genelinde engelli ve özel gereksinimli bireylerin eğitime, mesleki yönlendirmeye, istihdama ve sosyal yaşama katılımına ne ölçüde katkı sunduğu kamuoyuna bütünlüklü ve karşılaştırılabilir verilerle yansımamakta, üniversitenin ortaklık yaptığı kurumlar ve içinde bulunduğu çalışmaların detaylarına ulaşamamaktadır.

Özellikle Mardin gibi turizm, tarım ve kültürel üretim kapasitesinin bir arada bulunduğu bir şehirde üniversitelerin; erişilebilir turizm uygulamaları geliştirmesi, tarımsal üretim süreçlerinde engelli bireylerin yer almasını sağlayacak mesleki eğitim modelleri üretmesi, geleneksel el sanatları ve gastronomi alanlarında kapsayıcı programlar oluşturması, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği içinde sosyal katılımı güçlendirmesi beklenmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı ile üniversiteler arasındaki koordinasyon; özel eğitim, kapsayıcı eğitim, mesleki yönlendirme ve yerel kalkınma süreçlerinin bütüncül şekilde yürütülmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle Mardin ili ve üniversiteleri özelinde 2020-2026 döneminde yürütülen çalışmaların kapsamlı biçimde değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda,

- 1- Mardin Artuklu Üniversitesi tarafından 2020-2026 yılları arasında engelli ve özel gereksinimli bireylere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler, programlar, projeler ve kurumsal düzenlemeler nelerdir? Bu çalışmaların sayısal ve nitel çıktıları nelerdir?

- 2- Mardin Artuklu Üniversitesi'nde engelli ve özel gereksinimli bireylere ilişkin kurumsal koordinasyon hangi birimler üzerinden yürütülmektedir? 2020-2026 döneminde kampüslerde ve uygulama alanlarında erişilebilirlik konusunda yapılan düzenlemeler nelerdir?
- 3- Mardin Artuklu Üniversitesi ile Mardin İl Millî Eğitim Müdürlüğü arasında 2020-2026 yılları arasında engelli ve özel gereksinimli bireyler, özel eğitim ve kapsayıcı eğitim kapsamında yürütülen ortak çalışmalar nelerdir?
- 4- Tarım, gıda ve kırsal kalkınma alanında faaliyet gösteren fakülte ve meslek yüksekokulları tarafından 2020-2026 döneminde engelli bireylerin üretim süreçlerine katılımını destekleyen projeler yürütülmüş müdür?
- 5- Mardin'de, GAP sulama alanları ve tarımsal üretim potansiyeli dikkate alındığında, engelli bireylerin tarım ve gıda sektörlerinde istihdamını artırmaya yönelik üniversite destekli mesleki eğitim, sertifika programı veya uygulamalı eğitim modeli geliştirilmiş midir?
- 6- Turizm, sanat tarihi, mimarlık, gastronomi ve benzeri alanlarda faaliyet gösteren birimler tarafından 2020-2026 döneminde erişilebilir turizm, kapsayıcı gastronomi eğitimi ve engelli bireylerin turizm sektörüne katılımını destekleyen çalışmalar yapılmış mıdır?
- 7- Mardin'in kültür ve inanç turizmi potansiyeli dikkate alındığında, üniversitelerin engelli bireylerin turizm, konaklama, rehberlik, gastronomi, el sanatları ve kültürel üretim alanlarında üretici, girişimci veya çalışan olarak yer almasına yönelik özel programları var mıdır?
- 8- Mimarlık, tasarım ve şehircilik alanında evrensel tasarım, erişilebilir kampüs, erişilebilir tarihî çevre ve kamusal alanların erişilebilirliğine yönelik 2020-2026 döneminde yürütülen akademik ve saha çalışmaları nelerdir?
- 9- Sağlık bilimleri, sosyal hizmet ve ilgili birimler tarafından engelli bireylerin bağımsız yaşam becerilerinin geliştirilmesi, mesleki rehabilitasyonu ve toplumsal hayata katılımının güçlendirilmesi amacıyla yürütülen çalışmalar var mıdır?
- 10- Mardin Artuklu Üniversitesi 2020-2026 döneminde engelli ve özel gereksinimli bireyler odağında TÜBİTAK, Erasmus+ veya benzeri ulusal ve uluslararası projeler yürütmüş müdür? Yürütüldüyse bu projelerin konuları ve çıktıları nelerdir?

- 11- Mardin'de faaliyet gösteren yerel yönetimler, kamu kurumları ve engelli alanındaki sivil toplum kuruluşları ile üniversiteler arasında 2020-2026 döneminde yürütülen iş birlikleri nelerdir?
- 12- Mardin Artuklu Üniversitesi 2020-2026 yılları arasında engelli öğrenci, engelli akademik personel ve engelli idari personel sayısı kaçtır? Bu sayıların yıllara göre dağılımı nasıldır?
- 13- Mardin ili özelinde engelli ve özel gereksinimli bireylerin eğitime, istihdama, tarımsal üretime, turizm faaliyetlerine ve sosyal yaşama katılımını artırmaya yönelik çalışmaların güçlendirilmesi için tespit edilen başlıca ihtiyaç ve eksiklikler nelerdir?
- 14- 2020-2026 yılları arasında Mardin'deki üniversitelere CİMER üzerinden iletilen ve engelli bireyler ile ilgili başvuru sayısı kaçtır? Bu başvuruların konu başlıklarına göre dağılımı nasıldır?
- 15- Mardin Artuklu Üniversitesi web sitesi ve dijital platformları görme, işitme ve diğer erişim ihtiyaçları bulunan kullanıcılar için erişilebilir midir? Bu konuda yapılan veya planlanan çalışmalar nelerdir?